No. 1719 Zaterdag 9 December 1916. 33ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De Polikliniek.

Het Gouvernement was in het gelukkig bezit van een huis, dat, zeer goed gelegen, met betrekkelijk weinig onkosten ingericht kon worden tot polikliniek. Het is 't huis No. 6 in de Werfstraat, door wijlen den Heer JACOB PENSO aan de Kolonie vermaakt. Het ligt dicht bij de *Punda* en vlak bij de haven in een tamelijk stille buurt.

Zeer practisch werd van dit huis partij getrokken ten algemeenen nutte. Dr. DEN HOUTER had namelijk voorgesteld de Polikliniek niet onder te brengen in een der Hospitalen, maar daarvoor in te richten een

Afzonderlijk Gebouw.

Kon eene dergelijke inrichting dan niet een onderdeel zijn van het Roomsch-Katholiek Ziekenhuis of van het Sanatorium, dat in aanbouw is?

Dr. DEN HOUTER antwoordt hier op: „Die vraag zoude ik, althans voorloopig, ontkennend willen beantwoorden, waarbij ik slechts aanstip, dat het lang niet door allen onbedenkelijk geacht wordt om prostituées en mannen die met hen omgang hebben, immers het grootste contingent der te wachten patiënten, in een gewoon ziekenhuis op te nemen.

En wat het Sanatorium betreft, dit is pas in aanbouw en zal vooreerst nog niet gereed komen. Ook zoude het alleszins begrijpelijk zijn, dat eene nieuw te openen inrichting, die toch gemeenlijk met allerlei moeilijkheden in het begin te kampen heeft, niet aanstonds hare deuren opende voor een zoo belangrijk en bezwarend onderdeel als de behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten.

Voor het Roomsch-Katholiek Ziekenhuis geldt dit laatste bezwaar tot op zekere hoogte eveneens.

Het is heel iets anders, of daar enkele patiënten met geslachtsziekten verpleegd worden, dan of men gelegenheid moet scheppen, om te allen tijde een vrij aanzienlijk aantal van hen te kunnen opnemen.

Ter voorkoming van misverstand moet ik er hier op wijzen dat beide ziekenhuizen patiënten opnemen of opnemen zullen, die lijden aan de soms lang uitblijvende gevolgen van geslachtsziekten.

Maar de te openen inrichting heeft tot taak de nieuwe gevallen te behandelen, benevens de recidiven, voor zooveel daardoor verdere verspreiding van besmetting wordt tegengegaan.

Bovendien zal de polikliniek en kliniek worden ondergebracht in een gebouw, dat aan het Gouvernement toebehoort. Men schept dus geen toestand, die voor goed wordt vastgelegd; integendeel heeft men het voordeel, dat men na enkele jaren met de ervaring kan rekenen en dan beter toegerust eene beslissing kan nemen, in welke richting ook.

Een apart gebouw is dus voor het oogenblik het meest aanbevelenswaardig.

Ongetwijfeld ware het verkieslijk, indien een apart gebouw voor mannen en een voor vrouwen, liefst vrij ver uit elkander gelegen, kon worden ingericht, want ik ontveins mij geenszins de moeilijkheid, die het verplegen en behandelen van mannen en vrouwen in één gebouw kan hebben. Maar naar mijne bescheiden meening zoude de uitvoerbaarheid van het voorstel hierdoor ten zeerste worden in gevaar gebracht.

In de eerste plaats om de financiëele gevolgen, maar ook door de bezwaren van het vinden van een dubbel stel van geschikt geneeskundig en verplegend personeel.

worden, dat de strengste afzondering tusschen beide sexen zal worden nagestreefd.

Niet alleen zullen de lokalen van mannen en vrouwen van elkander afgezonderd en afgesloten blijven, maar ook de toegangen tot beide gedeelten zullen apart gehouden worden, terwijl in de twee afdeelingen steeds helpend personeel zal aanwezig zijn.

Doel der Polikliniek.

Uit den aard der zaak is het doel de voorkoming en bestrijding van besmettelijke geslachtsziekten, in de eerste plaats door behandeling dier ziekten en door het geven van hygiënischen raad en voorlichting.

Maar eerst zal een groot gedeelte van het publiek nog moeten leeren, — waartoe dan ook de polikliniek kan dienen — dat besmettelijke geslachtsziekten, ook al zijn vaak de verschijnselen noch zeer hinderlijk, noch verontrustend, toch behandeling noodig hebben. Anderen daarentegen zullen er van afgebracht moeten worden hunne spaarpenningen aan kwakzalversmiddelen te besteden, bij werkelijk bestaande, of mogelijk ten onrechte gewaande geslachtsziekten; in dit opzicht kan de inrichting ook zeer nuttig werk doen, mits zij, door discrete en vlot verleende hulp beschaamden en vreesachtigen weet te lokken.

In het algemeen zal de polikliniek het geheele terrein harer werkzaamheid eerst langzamerhand kunnen innemen; met overhaasting en ongeduld valt, ook hier, niets goeds te bereiken."

Wordt vervolgd.

Belastingverhooging.

Voorloopig Verslag van den Kolonialen Raad.

Het afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen.

Algemeen werd toegegeven, dat, nu de druk, die op de Staatskas drukt, tengevolge van de tijdsomstandigheden dermate is toegenomen, dat in het Moederland niet alleen worden ingevoerd, maar ook de blijvende lasten sterk werden verzwaard, ook de kolonie Curaçao zich opofferingen moet getroosten om, zooveel hare zwakke krachten dat gedoogen, de lasten van het Moederland te verlichten door zelf wat meer bij te dragen in de kosten van haar eigen huishouding.

De Afdeelingen meenden dan ook, hoe ongeschikt ook het tijdstip voor belastingverhooging op dit oogenblik geacht moet worden, hare medewerking daartoe niet te mogen weigeren.

Dat het moment voor verzwaring van lasten slecht gekozen mag heeten, behoefde, meende men, hier niet in den breede te worden uiteengezet. Zij, die maar even willen terugblikken op de jaren van droogte en misgewas, die pas achter ons liggen, en letten op de hooge prijzen van schier alle artikelen van zeer noodzakelijk verbruik, verwachten hieromtrent zeker geen uitvoerig betoog.

Wanneer men dan toch wilde mede werken tot de voorgestelde belastingverhooging, dan moge dat zijne verklaring vooral hierin vinden, dat het overgroote deel van het bedrag, dat van de bevolking geëischt gaat worden, komen moet uit het verbruik van artikelen van genot. Van onduldbaren druk zal bij belasting van dergelijke artikelen nooit sprake kunnen zijn. Wien de drank of de tabak wat te duur mocht worden, die zal zich een weinig hebben te matigen in zijn gewoon verbruik. Schaden zal hem dat zeker niet; wie weet blijkt de verhooging dan zelfs een zegen voor menig gezin.

Het eenige wat uit een fiscaal oogpunt gevreesd moet worden — zouden velen hun verbruik beperken — is, dat de opbrengst der belasting tegenvallen zal. Daarop dient men voorbereid te wezen.

Met de voorgestelde verhoogingen van accijnzen en invoerrecht konden de Afdeelingen zich dan ook wel vereenigen, al konden sommige leden de vraag niet terughouden of het hooge recht van 20% naar de de waarde van de dure soorten sigaren niet een prohibitief recht blijken zal.

Enkel ten opzichte van de inkomstenbelasting had, dacht het de Afdeelingen, het Bestuur de draag-

Deze belasting, verhoogd op het oogenblik, dat zeer vele der aangeslagenen — die juist tengevolge van de tijdsomstandigheden hunne uitgaven in zeer sterke mate hebben zien toenemen, terwijl hunne verdiensten dezelfde gebleven, som zelfs afgenomen zijn — in benarde financiëele omstandigheden verkeeren, zou te zwaar en te onbillijk drukken.

Volgens verscheidene leden moest dan ook aan verhooging van deze belasting op het oogenblik niet gedacht worden.

Andere leden meenden echter, dat, wat waar was voor de inkomens van den middenstand, niet opging voor de hoogere inkomens. Zij had den dan ook geen bezwaar om tot de verhooging ook van deze belasting mede te werken, wanneer dat zou kunnen geschieden volgens een tarief, dat met een inkomen van f 600.— begint, geleidelijk progressief opklimt, tot dat het bij inkomens van ongeveer f 20.000.— het hoogste percentage 5 bereikt en een meerdere opbrengst van ongeveer f 10.000. zal afwerpen.

Ook met het oog op de vreemdelingen, die zich dikwijls voor vrij langen tijd op Curaçao komen vestigen en die in velerlei opzichten indirect bijdragen tot de welvaart van het eiland, diende men voorzichtig te zijn met het te veel opvoeren van deze belasting.

Ten aanzien van de voorgestelde bepalingen omtrent de contrôle op den door- of uitvoer waren de meeningen vrij wel verdeeld.

Bij een aantal leden stond het beginsel, dat de handel zoo min mogelijk moest worden aan banden gelegd of belemmerd, voorop.

En van wettelijke bepalingen als hier in het vooruitzicht worden gesteld, vreesden zij groote belemmering van den doorvoer- en uitvoerhandel.

Andere leden daarentegen achtten de boven gewraakte bepalingen toch het meest doeltreffende, zelfs het eenige middel om zonder zeer hooge kosten van toezicht en contrôle tegen den clandestienen invoer van dranken te waken.

Met een beroep op de Statistieken betoogden zij, dat de doorvoer- en uitvoer van dranken geenszins zoo belangrijk zijn, dat daarvoor het worden gejaagd.

MEMORIE VAN ANTWOORD

van den Gouverneur.

Het deed den Gouverneur genoegen te vernemen, dat de Afdeelingen in het algemeen bereid waren tot de voorgestelde belastingverhoogingen mede te werken.

Dat — zooals sommige leden meenden — het recht van 20% op de dure soorten sigaren een prohibitief recht zal blijken, komt den Gouverneur niet waarschijnlijk voor. Het kan wellicht zijn, dat men somtijds, om het zeker niet onaanzienlijke recht, dat er van geheven wordt, wat minder dure sigaren koopt, doch dat zal dan nog geen nadeel zijn voor den ficus.

Oorlogsvaria.

De Vliegers in den strijd aan de Somme.

In de „Petit Parisien" schrijft Georges Batault:

Iederen dag heb ik aan de Somme wel vijf en twintig Fransche „saucises" in de lucht gezien, terwijl er zich nauwelijks twee of drie Duitsche aan den horizon vertoonden, ver achter de linies. De Fransche vliegmachines, die zonder ophouden van het opgaan tot aan het ondergaan van de zon, de lucht doorkruisen, houden de Duitsche „saucises" tegen, en schieten allen neer, die het toch willen beproeven; elken dag strijden zij zelf boven de Duitsche linies, alle toestellen, welke zij ontdekken, vervolgend, en alle, die zich op hun weg vertoonen, in brand schietend.

Deze overweldigende superioriteit hebben zij te danken aan den moed der vliegers en aan de uitstekende toestellen. Zij gebruiken een kleine biplaan, genaamd Bébé Nieuport. Het is een meesterstuk der Fransche genie; het is de snelste, de stevigste, de meest buigzame machine, die op dit oogenblik bestaat, en beter dan „Fokkers", „Aviatiks" of Duitsche albatrossen.

De Fransche constructeurs slapen niet in bij de lauweren, die zij behaald hebben; zij zijn besloten hun voorsprong, indien mogelijk te vergrooten. Een nieuw model „Nieuport" wordt juist in dienst gesteld, dat nog sneller en buigzamer is dan de vermaarde „Bébé". Deze laatste bereikt een snelheid van ongeveer 170 kilometer per uur; zijn nieuwste mededinger echter meer dan 200 kilometers. Die groote snelheid is natuurlijk een der eerste eischen voor een vervolgings-vliegmachine. Onder de bescherming van het afweergeschut kunnen de vliegmachines, welke dienen voor observatie en bombardement, rustig in de lucht blijven van 's morgens tot 's avonds. Het gevolg hiervan is, dat de Duitsche artillerie, zeer sterk en machtig aan het front der Somme, om zoo te zeggen, niets kan uitrichten; vooral het zware geschut, waarvan de zich op de aarde bevindende observatieposten geen noemenswaardige aanwijzingen kunnen geven. Bij een aanval kan men nog met snelvuur werken, dat op korten afstand zijn doel raakt en vooral op een terrein, dat men van te voren in oogenschouw heeft genomen.

De taxi-auto's der overwinning.

De Parijzenaars, die geen tijd hebben — aldus „Le Matin" — om te Meaux deel te nemen aan de herinnerings-ceremonie aan den slag aan de Marne zullen te Parijs talrijke taxi-auto's met vlaggen zien defileeren.

Het is, dank zij die auto's, dat in één avond en één nacht een gedeelte van het garnizoen van Parijs en bijna de voltallige Afrikaansche troepen, den vorigen dag gedebakeerd, op staanden voet overgebracht konden worden naar de oevers van de Marne en medewerkten aan die fameuze „herstelling", die, zooals men weet, het voorspel was van de overwinning. De „requisitie-order", geteekend door generaal Galliëni, den 6den September 's morgens, werd denzelfden dag in 't begin van den middag in werking gesteld. Te twee uur hielden de agenten, of zij bezet waren of niet, in alle kwartieren van Parijs de stationneerende automobielen, die rondreden, aan, lieten op gezag de inzittenden uitstappen en noodigden de chauffeurs uit om onmiddellijk naar hun dépôts terug te gaan, waar precieze instructies op hen wachtten. En vanaf het vallen van den nacht, rolden de meer dan duizend taxi-auto's, die aldus opgeëischt waren, met ieder 5, 6 en somstijds 8 man er in, met gepakten ransel en volle patroontasch, in vliegende vaart, langs verschillende wegen, naar Denemarken, Sevran, Livry, Lubervilliers, Laguy, om maar enkele punten op te noemen.

Sedert dezen jachtrit, glorierijker herinnering, doen de duizend rijtuigen, die er aan medededen en die thans in eere zullen staan, nog hun moeizaam werk en ze gaan hun dagelijksche gangen door de straten, maar met de chauffeurs, die ze toen bestuurden, is dit niet het geval. Verscheidenen van hen zijn sedert twee jaar naar het leger getrokken. waar hun behendigheid voor vliegende legertochten geregeld gelegenheid heeft om zich te oefenen.

De gepantserde oorlogsmonsters.

De „Daily News" doet een aanhaling uit een oud werk van Wells. dat een voorspelling lijkt te zijn der thans aan het front van Frankrijk door de Engelschen gebruikte pantsersautomobielen. De beschrijving werd negen jaar geleden gepubliceerd en luidde als volgt: Het had het uiterlijk van een groot en lomp zwart insect, een insect ter grootte van een gepantserden kruiser, dat scheef toekroop op de eerste loopgraven–linie en schoten afvuurde uit zijn geschutpoorten aan de achterzijde. Het ding zette de eene voet neder na den andere en heesch zich zelf steeds verder en verder over de loopgraaf...... Het ging voort met kruipen tot het overal over was...... Zoo spoedig een kanon in het zicht kwam, keerde het monster zich om zijn achterspil en maakte zich op, niet naar het kanon, maar naar het naaste punt op zijn flank, van waar de kanonniers konden worden neergeschoten. Zelden, zegt de „Daily News," heeft het werkelijke leven zoo slaafsch plagiaat gepleegd van een roman.

De stalen landschepen.

In de „Daily Cronicle" beschrijft de bekende oorlogscorrespondent Philip Gibbs op den volgende wijze het nieuwe aanvalsmiddel der Engelschen, „land-dreadnoughts" of „tanks" genoemd.

„Onze mannen waren in extase", schrijft de correspondent; „opgewonden door den reuk der overwinning en overdreven onze winst in het geloof, dat de laatste slag was toegebracht en dat nu het einde van dezen akeligen oorlog spoedig zou komen.

Zij kwamen tegen het aanbreken van den dag uit de loopgraven, vroolijk lachend en goed gehumeurd. Zij liepen als kinderen, die blij zijn met een nieuw stuk speelgoed en waren vooral opgewekt door den aanblik van een nieuw wapen, dat thans voor het eerst gebruikt zou worden — de „zwaar-gepantserde motorwagen," die reeds in het officiëele bulletin is vermeld.

Woorden geven slechts een flauwen indruk van deze merkwaardige wagens met hunne vele uitmuntende qualiteiten. Maandenlang was het bestaan ervan nauwgezet en eerlijk geheim gehouden. Pas een paar dagen geleden had men mij in vertrouwen er iets van verteld.

„Ze gelijken op vóór-historische monsters, weet je, op Ichthyosaurussen," zei de officier, die het mij vertelde.

Ik dacht, dat hij mij voor den gek hield.

„Het is een feit, heusch!"

Hij haalde diep adem en lachte

Daar de Gouverneur moet toegeven, dat er — zooals door de Afdeelingen wordt aangevoerd — op het oogenblik zeer vele aangeslagenen in de inkomstenbelasting zijn, die door de abnormale tijdsomstandigheden in benarde financiëele omstandigheden verkeeren, en voor wie de verhoogde belasting dus misschien wel wat te zwaar kan drukken, meent hij aan het verlangen van de Afdeelingen te gemoet te moeten komen, om de belasting voor de lagere inkomens eenigszins te verminderen.

Hij heeft dit gedaan in de Nota van wijziging, die hij de eer heeft hierbij den Raad aan te bieden.

In stede van ongeveer f 21.000.—, zal nu de meerdere opbrengst — als het ontwerp wordt aangenomen — ongeveer f 10.000.— bedragen.

Wanneer het mocht blijken, dat na de verhooging van den accijns op de spiritualiën de smokkelhandel wederom het hoofd opsteekt, acht de Gouverneur het bepaald noodig, dat het Bestuur door de voorgestelde contrôle op den door- en uitvoer, een middel aan de hand wordt gegeven om het smokkelen te beletten.

Ook hij is er voor om den handel zoo min mogelijk aan banden te leggen of te belemmeren, doch als er van de vrijheid, die de handel geniet, door sommigen misbruik wordt gemaakt om de koloniale kas ernstig te benadeelen, is het z. i. noodzakelijk, dat het Bestuur kan grijpen naar het zoo eenvoudige middel, dat wordt aangegeven, in plaats van verplicht te zijn duizenden guldens te besteden om te trachten het clandestien landen van sterke dranken te voorkomen; wat dan nog lang niet altijd gelukt.

Dat de door- en uitvoer hierdoor in het algemeen grootelijks zou worden belemmerd, meent de Gouverneur te mogen betwijfelen. Het middel, dat door hem wordt voorgesteld, wordt toch o. a. toegepast op Puerto-Rico en de meeste Engelsche eilanden, waar men den handel ook wel geen te groote belemmeringen in den weg zal willen leggen.

De ondergang van den Duitschen Kruiser „Karlsruhe".

Levendig herinneren we ons nog de ontroering en de eerste schrik onder de bevolking van ons eiland in den vroegen morgen van Woensdag 12 Augustus 1914 de Duitsche kruiser *Karlsruhe* onze haven binnenstoomde en een ligplaats kreeg in het Schottegat tusschen de beide Hollandsche oorlogsbodems in, de *Jacob van Heemskerck* en de *Kortenaer*. Men was hier in het onzekere met welke bedoelingen de Duitscher onze haven binnenkwam. Juist in die dagen was de Fransche kabel weer gebroken en waren wij van alle berichten omtrent den loop der oorlogsgebeurtenissen verstoken.

Goddank, er gebeurde niets en in den donkeren avond van dienzelfden dag vertrok de *Karlsruhe* met gedoofde lichten uit onze haven en werd met weemoedige blikken nagestaard, want men kon wel met zekerheid voorspellen, dat deze boot binnen korten tijd zijn ondergang tegemoet ging.

Wat is er naderhand van de *Karlsruhe* geworden?

Allerlei geruchten hebben de rondte gedaan. Zeker is, dat een reddingsboot van de *Karlsruhe* is opgepikt, waaruit de veronderstelling werd afgeleid, dat het schip zou vergaan zijn. Daar is nog verteld dat het schip naar Duitschland was teruggekeerd, en ook nog dat het in de nabijheid van *Granada*, een der Engelsche Antillen, vergaan was.

Nooit is er in Duitschland een officiëel bericht omtrent het lot van de *Karlsruhe* gepubliceerd. Eerst nu, na twee jaren, heeft men ook zelfs in Duitschland, eenige nadere berichten vernomen over de tochten, de heldendaden en het einde van dit oorlogsschip.

In de maand September van dit jaar verscheen in de *G. Braun'schen Hofbuchdruckerei* te Karlsruhe een klein boekje ter waarde van 1 mark, getiteld: *Die Kriegsfahrten* S. M. S. KARLSRUHE van den Kapitän-leutnant AUST, een der weinig overlevenden van de *Karlsruhe*.

Het boekje is bewerkt naar zijn oorlogsdagboek, het eenige wat van den ondergang gered is, en opgedragen aan de nagedachtenis van den Fregattkapitein ERICH KÖLLER, den Kommandant, die met zijn schip in de golven is omgekomen.

In een Duitsch tijdschrift, dat aan de Argusoogen van den Engelschen Censor ontsnapt, in ons bezit kwam, vonden wij juist dat gedeelte, wat den ondergang van het schip verhaalt, overgenomen. Zoo nauwkeurig mogelijk vertaald geven wij het hier aan onze lezers Wij laten nu verder het woord aan Kapt. Leut. AUST:

* * *

Den 4 November 's avonds ten 6 uur 30 minuten bevond zich S. M. S. KARLSRUHE op 10°7¹ Noorderbreedte en 55°25¹ Westerlengte. (Ter nadere verklaring kunnen wij voor de niet-zeevaartkundige lezers mededeelen, dat deze plaats zich bevindt op 243 mijlen (dus een dag stoomens) ten Noorden met 2° ten Westen van het Vuurschip van Suriname. *Redactie Amigoe*).

Het was het uur van de korte avondschemering der tropen. De Commandant bevond zich met den officier van de wacht, den 1ste Luitenant ter zee Freiherr von Althaus, en het stuurmans- en signaalpersoneel van de wacht op de commandobrug. De manschappen waren juist klaar met het avondeten, en zaten, zooals ze gewoonlijk 's avonds deden, op en [illegible] muziekcorps, dat onder de brug stond aangetreden. De officieren en dekofficieren zaten aan tafel voor het souper op het achterschip, waar op dat oogenblik ook het dek-, stokers-, machinepersoneel, de jongens, de stewards en het keukenpersoneel zich ophield.

Op geringen afstand van de *Karlsruhe* volgden de stoombooten *Indrani* en de *Rio Negro*.

De 1ste officier had juist het souper geëindigd en een deel der officieren stond op het punt van het warme achterschip zich naar de brug, waar het veel koeler was, te begeven, toen een hevige schok, gevolgd door een dof kraken en knarsen het geheele schip deed sidderen. Op hetzelfde oogenblik ging ook het electrisch licht uit.

Tertond helde het schip sterk naar bakboordzijde over.

Aan de officierstafel riep iemand: „Dat is een torpedo." Diezelfde gedachte werd onmiddellijk door alle anderen overgenomen. Terstond spoedden wij naar onzen post, die aan ieder een bij een gevecht is aangewezen

Maar vóór ik nog op het achteropperdek op mijn post van 2e artillerie-officier was aangekomen, hoorde ik roepen: „De schotten dicht" en daarop volgden de vijf bekende korte slagen op de scheepsklok.

Van boven onzen boeg af zag ik een drijvenden scheepsromp, die spoedig daarop wegzonk. Ik dacht eerst, dat het een vreemd vaartuig was, waarmede wij in botsing waren gekomen, hoe onverklaarbaar mij zulks ook toescheen. In werkelijkheid was het echter de voorste helft van ons eigen schip.

Een geweldige ontploffing had de *Karlsruhe* in twee stukken gescheurd

De eigenlijke plaats der ontploffing en zijn onmiddelijke omgeving, het deel van het schip van den bak tot aan de voorste schoorsteen, ook de commandobrug en de fokkemast moet noodzakelijk wel in kleine stukjes zijn versplinterd, want niemand heeft er iets hoegenaamd van teruggezien.

Het voorschip met het grootste gedeelte der bemanning zonk in weinige minuten. Slechts enkele personen, waarvan sommigen verweg over boord waren weggeslingerd, konden van uit het achterschip en van uit de reddingsbooten worden opgepikt. Zij allen droegen min of meer ernstige brandwonden of verminkingen.

Het achterschip, nadat onmiddellijk alle schotten gesloten waren, hield zich nog ongeveer 20 minuten boven water. Aan deze omstandigheid, die een schitterend bewijs is voor de degelijkheid van ons scheepsmateriaal, en van de Duitsche scheepsbouwkunde, danken wij, die de ramp overleefden, op de eerste plaats onze redding.

De beide stoomers, die ons begeleidden, hadden de catastrophe door een ongeveer 100 meter hooge vuurzuil, die van ons schip opsteeg, terstond in zijn geheelen omvang opgemerkt. Zij stoomden beiden onmiddelijk met versnelde vaart naar den zinkenden kruiser en zetten alle booten uit.

Ook onze eigen booten waren spoedig te water gelaten en zochten samen met de reddingsbooten van de beide stoombooten de plaats der ramp af om nog schipbreukelingen te vinden.

[illegible] benedenruimte van het schip hadden afgezocht, en vastgesteld, dat zich geen levend wezen meer daarin bevond, ging de laatste boot met de officieren van 't schip af. Ter nauwernood hadden wij ons pas 100 meter van het schip verwijderd, toen zich opeens de achtersteven van ons schip steil uit het water oprichtte, zoodat de schroef en het roer vrij zichtbaar werden. Van uit de booten, die nog steeds naar drenkelingen zochten, klonk toen een drievoudig: *Hoerah!* voor het overschot van de *Karlsruhe*, dat snel naar de diepte wegzonk, en voor onze kameraden.

Toen werd het stil in onzen kleinen kring. Een last van jammer en wee drukte ons neer, en voor ons stonden de groote vragen:

Hoe? en Waarom?

Nooit zullen die vragen beantwoord worden.

Het ongeluk was te plotseling en te geweldig op ons neergeslagen, dat wij ons onmogelijk terstond over den geheelen omvang van de ramp een helder begrip konden vormen. Eerst langzamerhand, toen alle overlevenden van de ramp aan boord van de *Rio Negro* waren bijeengekomen, en wij telkens meer bekende gezichten van de bemanning zagen ontbreken, toen het eindelijk ook voor ons allen vaststond, dat onze Commandant, die voortreffelijke, door ons allen vereerde en hooggeschatte man, met ons schip was omgekomen, eerst toen werd het ons recht duidelijk, wat wij verloren, en welk een hard lot ons getroffen had.

Ieder aan boord had zich in stilte daarop reeds voorbereid, dat eens aan onzen eenzamen krijgstocht een einde moest komen, en zich zelven reeds geprezen in een laatsten strijd den gehaten vijand eens goed aan het verstand te brengen, dat Duitsche trouw en dapperheid geen woorden zonder beteekenis zijn.

Hoe zou het dan geheel anders zijn afgeloopen.

Een brief van het oorlogsveld.

In het „Journal" schrijft Joseph Voisin uit een op de Duitschers veroverde loopgraaf het volgende belangwekkende verhaal:

Onder de geweldige pressie der Zouaven en der tirailleurs hebben de Duitschers de wijk moeten nemen. Onze troepen hebben nu de twee linies veroverde loopgraven bezet. Het schouwspel is schrikwekkend.

Uit de diepe schuilplaatsen stijgt een afgrijselijke stank omhoog; en bij iedere bocht van de loopgraaf vindt men nieuwe lijken. De wijde trechtervormige gaten door onze bommen uitgehold, zijn als het ware gevuld met vormlooze lappen vleesch, kleederen en gebroken wapens. Niets meer is er over van de verdedigingswerken. Netwerk, ijzerdraad, schietgaten: er zijn niets meer dan puinhoopen. Gedurende uren en uren is alles vermorzeld. Het is een knekelhuis van den grooten strijd.

Er wordt niet meer geschoten, slechts zoo nu en dan springt er hier of daar een bom. Het veld, waar het bloedbad heeft plaats gehad, schijnt verlaten en toch komen en gaan er schaduwen, maar onder een diep stilzwijgen. Zij dragen gereedschappen, zakken ijzerdraad; men gaat de ruïne herstellen.

Binnenkort zal de nacht nederda[illegible] aller zielen binnen. Men moet zich echter haasten: het uur nadert, waarin de vijand tot een tegenaanval zal overgaan.

In de achterhoede zijn genie-soldaten bezig met het samenstellen van Spaansche ruiters, die men op de borstwering der eerste loopgraven linie werpen zal; de schildwachten der vooruitgeschoven posten waken.

Een dezer zeer gevaarlijke posten is nog eenige meters naar voren geplaatst in de vroegere loopgraaf der Duitschers. Het is een smalle weg en zeer gevaarlijk om er zich in te wagen. Men heeft er een ondoordringbare verschansing gemaakt van bout en prikkeldraad en daarachter een versperring van zakken waarin zich twee ijzeren schietgaten bevinden.

Maar ziet, eenige Duitschers, gebruik makende van de mist, hebben op tien meters afstand in een bocht van de loopgraaf eenige zakken aarde opgestapeld. Zij zijn vermetel genoeg. Reeds tweemaal hebben de schildwachten geschoten, zij blijven aan den arbeid. Nu komen de granaten los.

Van twee zijden regenen zij neer. Men werpt ze zonder ophouden. Het lijkt wel een kinderspel! Zij ontploffen van links, van rechts, en de brokstukken hagelen neer in de buurt der twee schildwachten, die zich zoo goed mogelijk achter de versperring verschuilen.

De Duitschers trekken af. Als ze nu zoo dadelijk tenminste niet in massa's terugkeeren. Want van die heeren is het onmogelijke te verwachten.

Een der schildwachten kijkt onophoudelijk op zijn horloge.

Mijn God, wat duren die uren lang! Nog eenige minuten en dan........

Inderdaad, niets is pijnlijker en spannender dan de lange angstige minuten wachten te midden van het gevaar. Men voelt den dood langs zich gaan en zelfs de sterksten kunnen een huivering niet bedwingen. Ik heb onverschillige kerels gezien, die in die oogenblikken een gebed prevelden.

......De nacht daalt snel. Nog slechts vaag onderscheidt men het skelet van een boom ginds aan den rechterkant.

Een lichtkogel wordt afgeschoten....

Eerst is het een lichtende streep die door de ruimte schiet dan barst hij uiteen met een dof geluid en zijn parachute valt open. Nu balanceert zijn kleine vriendelijke lamp boven de vijandelijke loopgraven.

Gedurende al dien tijd hebben de schildwachten, die hoe langer hoe angstiger geworden zijn, het terrein in oogenschouw genomen, gereed om bij het minste geluid, de minste verschijning alarm te maken.

Maar geen enkele aanvallende beweging valt dien avond waar te nemen. Evenals wij, houden de Duitschers zich bezig met het versterken van hun positie.

De tegenaanval zal morgen plaats hebben bij het aanbreken van den dag, daaraan valt niet te twijfelen.

De tunnel van Frankrijk naar Engeland.

Eindelijk zal het er van komen het zoo lang reeds besproken, verdedigd en bestreden werk dat Engeland aan Europa moet verbinden. Sedert 1867 werd het voorstel door ingenieurs [illegible] eenen tunnel voor treinen te bouwen Staatsmannen gelijk Gladstone en andere bewezen het groote voordeel dat uit de verbinding spruiten zou van het Engelsche eiland met het Vasteland. Doch andere waren koppig en deden het ontwerp voorloopig op den achtergrond schuiven. De vrees voor indringen van de vijanden door den tunnel, scheen onoverwinbaar bij de bewoners van het Britsche eiland.

De plannen bedoelen een tunnel van 29 mijlen lengte, waarvan 22 onder water zouden zijn. Op den Engelschen kant werd met boren begonnen bij Shakespeare klip, in de nabijheid van Dover. Thans strekt de tunnel reeds 2200 yards dwars door eene kalklaag. Op den Franschen kant heeft de maatschappij op eene zelfde lengte onder de zee door gegraven evenmin met moeilijkheden. Twee lijnen van

---

op een zonderlinge manier als om de een of andere bijzondere goede grap.

„Zij loopen huizen omver en strooi en het puin onder zich weg. Z loopen er gewoon overheen!"

Ik wist, dat hij een eerlijk en eenvoudig man was, maar kon het toch niet gelooven.

„Zij, rijden boomen omver, alsof het lucifers zijn", zei hij en keek me met schitterende oogen aan. „Zij rij den gewoon door een bosch heen!"

„Nog iets?" vroeg ik, nog steeds geloovend aan een grap.

„Nog iets?" Ze doen het gewoon. Ze gaan over slooten als kangeroes en ze zijn dol op granaattrechters! Daar spotten ze mee!"

Volgens hem waren ze ook tegen geweer- en mitrailleurskogels, bommen en granaatsplinters bestand Daar geven ze eenvoudig niets om en ze loopen door. Alleen directe treffers met een granaat van flinke grootte kan ze kwaad doen.

„Maar hoe heeten die mythische monsters?" vroeg ik, zonder er een woord van te gelooven.

„Sjt!" zeide hij. En dat zeide ook anderen, als er maar op dit onderwerp werd gezinspeeld. Eerst sedert dien hoorde ik dat velen „sjt-sjt" („hush-hush") noemen. Maar hun ware naam is „tanks"

Want ze bestaan en ik heb ze gezien en er omheen geloopen en ben er in geweest en heb hunne geheimzinnige organen en hunne monsterachtige beweging gezien.

Ik zag er een heele kudde van in het veld en zei, evenals de boer die voor het eerst een giraffe zag: „Hell!...... Ik geloof het niet." Toen ging ik op het gras zitten en lachte tot me de tranen over de wangen liepen. Want ze waren monsterachtig komiek, als padden van enorme afmetingen, die uit het voorhistorische slijk waren voortgekomen, toen de aarde ontstond.

De bestuurder van een der monsters groette me.

„Toen ik den eersten keer een huis ondersteboven reed", zeide hij, „werd ik erg door elkander gerammeld. Maar het speet me voor het huis, dat nog heel goed was."

En hoe gaat het met de boomen?" vroeg ik.

„O daar zijn ze dol op," antwoordde hij.

Toen onze soldaten voor het eerst de vreemde schepsels over de wegen en de vroegere gevechtsterreinen zagen hobbelen, over loopgraven heen gaan, schreeuwden en juichten zij woest en lachten nog wel een dag lang. En gisteren kwamen de troepen lachend en juichend uit hunne loopgraven, omdat de „Tanks" vooruit waren gegaan en de Duitschers weggejaagd hadden, toen zij over hunne loopgraven wandelden en aan alle zijden vuur uitbraakten. Zooals ik later zal vertellen, beleefden de motormonsters vreemde avonturen en deden zij goed werk.

Ten Zuidoosten van Courcelette stonden de ruïnes van een suikerfabriek, die de vijand tot een bolwerk met mitrailleur—emplacementen had uitgebouwd. Het was een dier versterkte plaatsen, die vroeger zooveel menschenlevens gekost hebben op andere gedeelten van het front.

Maar nu was daar het nieuwe oorlogstuig, dat het bolwerk zou vernielen. Bij het aanbreken van den dag was er een op onze loopgraaf komen aanwaggelen en nu kroop het vooruit, toegejuicht door de aanvalstroepen, die het bemoedigende woordjes toeriepen en lachten, zoodat sommigen nog lachten, terwijl de kogels hen reeds in de keel hadden getroffen.

„Créme de Menthe" heette dit monster en het wandelde rechtuit over de verlaten Duitsche loopgraven heen en kalm naar de suikerfabriek toe.

Eerst had het vijandelijk vuur gezwegen. Maar toen barstte hun machinegeweervuur los, zoodat de kogels tegen de wanden van „Créme de Menthe" spatten, die er niets om gaf. De kogels vielen op den grond neer. De machine liep naar een brok muur, leunde daar tegen aan, tot het ineenstorte met een gedonder van vallende steenen en liep toen er over heen en rechtuit naar het midden van de fabrieksruïne. Uit zijn zijde spoten vlammen en een regen van kogels, en toen trapte het over de machinegeweren-emplacementen heen en „had groote pret", zooals de mannen geestdriftig zeiden. Zij vernielde de machinegeweren en doodde de bemanning met haar moordend vuur. De infanterie kwam achter „Créme de Menthe" aan, die zoo goed geholpen had en drongen toen er naast op."

Philip Gibbs beschrijft dan verder de inneming van Courcelette, die ondanks de hulp der „tanks" zeer zware offers kostte. Ook hier reden de monsters over muren heen en al vurend en vlammen spuwend door de straten van het krachtig versterkte dorp.

Dan volgt eene beschrijving van den strijd om het Hoogebosch, dat telkens genomen en hernomen werd, tot ook hier de „tanks" te hulp kwamen. Een gewonde vertelde hiervan: „Het was als een sprookje. Zij reden de boomen omver, alsof ze lucifers waren en gingen over versperringen heen als 'n olifant. De Duitschers waren doodelijk verschrikt. Zij kwamen uit granaattrechters en loopgraven te voorschijn en snelden gillend weg. Sommigen wierpen granaten naar de „tanks", maar dat gaf niets. Zij drukten de gedekte schuilplaats in, alsof het wespennesten waren".

Ook bij Martinpuich deden de „tanks" goede diensten en een van hen bracht zelfs een honderdtal gevangenen binnen.

Bij Flers was de Engelsche infanterie aan een uiterst hevig vuur blootgesteld. Zij streed dapper en onversaagd voort en kwam in telkens nieuwe golven aanzetten. Toen kwam het eerste bericht van het succes in den vorm van een draadloos telegram van een vlieger:

„Een „tank" wandelt de hoofdstraat van Flers op, met juichende Engelsche troepen achter zich."

De vlieger bleef dicht boven het monster zweven en zijne machinegeweren afvuren op de Duitschers, die met ontzetting voor het vreemde monster uit vloden.

Later op den dag kwam de „tank" naar de Engelsche stellingen terug en uit het binnenste kwamen twee man, die rust kwamen nemen.

De „Times" merkt op, dat het wel merkwaardig is, dat niemand nog gevraagd heeft, waarom de nieuwe land-dreadnoughts eigenlijk „tanks", (reservoirs) genoemd worden en verklaart dan, hoe dit woord eigenlijk is ontstaan.

Zoodra de regeering besloten had, deze uitvinding in praktijk te brengen, moest de bijzondere afdeeling, die zich daarmede zou bezighouden, een naam hebben. Daar de zaak echter geheim gehouden moest worden, noemde men die afdeeling met het eerste, het beste woord, dat iemand inviel, het „tanks"-departement. Zoo had dus de nieuwe oorlogsmachine, die niets met een „tank" uitstaande heeft, een naam gekregen, die zeker zal blijven voortleven, maar in dit verband niets beteekent.

pijpen nevend elkander, en naarmate de dienst vermeerdert, zouden meer andere pijpen gebouwd worden. De kosten bedragen 4 millioen pond sterling of 29 millioen dollars.

Men is in Engeland en Frankrijk er op uit om het werk ten spoedigste door te drijven.

DE OORLOG.

Bucarest de hoofdstad van Roemenië, is gevallen.

Dat is een leelijke streep door de rekening der Verbondenen.

Roemenië zou zijn de redder in den nood, en nu bleek het een blok aan 't been, dat de Russen misschien wel meesleept naar den dood.

Deze overwinning is door de Duitschers en Bulgaren behaald ten koste van groote offers, maar ook de Roemenen hebben dit krachtige bolwerk niet prijsgegeven, dan toen zij het niet meer houden konden. Veel manschappen zijn daarbij verloren gegaan.

In den Balkan ligt niet het geluk der geallieerden. De Serviërs mogen in Macedonië wat vooruitgaan, die plaatselijke successen komen niet in vergelijking met de moreele beteekenis van den val van Bucarest.

De Verbondenen staan in den Balkan zeer zwak.

In Griekenland is de revolutie nu volkomen.

Donderdag 30 November hield Koning Constantijn raad met zijn Ministers en Hoofdofficieren, en allen steunden den Koning bij diens weigering om den Franschen de verlangde kanonnen af te geven.

Vrijdag 1 December zou het ultimatum verloopen. Verschillende troepen landden op den Epireus en trokken naar Athene. De Vice-admiraal DU FOURNET was dien dag 's middags om 12 uur in het Hoofdkwartier te midden zijner officieren, toen plotseling schoten weerklonken. De Grieksche beweging was tegen de Geallieerden en tegen de Venezeisten. Er vielen een paar honderd dooden. De mariniers, die de Fransche Legatie bewaakten, werden zelfs blootgesteld aan kanonvuur. Een paar uur lang is het er wild toegegaan, toen bedaarde de storm wat en keerde schijnbaar de kalmte terug. Het schieten had tegen den nacht opgehouden. De Koning wilde bij zijn weigering niet langer volharden en stond een deel der gevraagde kanonnen toe. De troepen op de landengte van Epireus geland, trokken weer terug, de soldaten, die binnen Athene de wacht betrokken, werden gekozen onder de ouderen van jaren, daar de reservisten beschuldigd werden het opstootje verwekt te hebben.

Maar nog altijd is de partij van Venizelos niets gerust en zoekt bescherming bij de Verbondenen, ook de vreemdelingen trekken weg.

Wat we hier zien gebeuren in Griekenland bewijst toch wel, dat Koning Constantijn minstens te Athene op een grooten aanhang rekenen kan en Venizelos lang niet het heele volk achter zich heeft. Het verzet van den Koning begint men nu heel anders te beoordeelen dan vroeger.

De verwarring in den Balkan wordt er niet minder op. Groote operaties behoeft men daar niet meer te verwachten vooreerst.

De aandacht wordt aan het Noorderfront niet getrokken door het vechten, maar door het harde optreden der Duitschers in het veroverd gebied. Duizenden en duizenden worden weggevoerd naar Duitschland en gedwongen te werken.

Als voorwendsel dient, dat de jonge, krachtige mannen leeg loopen in hun eigen land. Maar de Duitschers hebben België en Noord Frankrijk eerst geplunderd, van geld en voedsel beroofd, terwijl ze nu ook nog alle machinerien meenemen.

Het wordt den Belgen eerst onmogelijk gemaakt om te werken en later worden ze dan als leeglooopers weggevoerd en tot werken gedwongen.

Op deze manier verliest Duitschland zeer veel sympathie en lokt protesten uit van de neutrale mogendheden.

De duikbootenoorlog is weer in volle actie. In Duitschland is de wet aangenomen! Alle man soldaat. Alles weerbaar. Ook de vrouwen kunnen tot bepaalde werkzaamheden worden gedwongen.

Men zou zoo zeggen, 't gaat nu: er op of er onder. In het voorjaar moet de oorlog beslist worden.

Berichten uit de Kolonie.

Welkom.

Met de Hollandsche Boot *Nickerie* is hedenmorgen hier aangekomen de Zeereerw. Priorin REGINA met vier Eerw. Zusters Dominikanessen en twee Eerw. Zusters Franciscanessen, eerstgenoemden voor het Onderwijs op Aruba en de Bovenwindsche eilanden, laastgenoemden voor het St Elizabeths-Gasthuis alhier.

***

Met dezelfde boot heeft de Oud-Gouverneur van Suriname, Baron VAN ASBECK, die Kolonie verlaten om via Curaçao en New York naar Nederland terug te keeren. Zijne Excelentie zal, vergezeld van zijn Echtgenoote, eenige dagen de Gast zijn van den HEG. Heer Gouverneur.

Hr. Ms. Holland.

Verleden Zaterdag werd hier bericht ontvangen, dat de Pantserkruiser *Holland* naar Curaçao was vertrokken voor den duur van vier maanden.

Yncai-Mura.

Het eerste Japansche koopvaardijschip is in de haven van San Juan van Portorico aangekomen.

De Japansche Handel breekt baan naar het Westen.

Een kunststuk.

Mejuffr. LELIA CAPRILES heeft in opdracht van H. M. de Koningin Moeder een beddesprei geborduurd, welke volgens kenners een waar kunststuk moet zijn en uitmunt door sierlijkheid. Voor belangstellenden is het fijne handwerk te bezichtigen ten hare huize.

Zeer juist.

In het V. V. op het Ontwerp-Straatpolitie klaagt de Koloniale Raad „over het gevaar, dat sterk uitstralende lichten der motorrijtuigen voor voetgangers en andere rijtuigen opleveren.

Gaarne had men gezien, dat in dit ontwerp eene bepaling was opgenomen, voorschrijvende, dat in het stadsdistrict en bij het ontmoeten van een motorrijtuig in de buitendistricten met getemperde lichten moet worden gereden."

Sinterklaas-surprise.

Zonder dat aan de Zeevarenden van te voren eenige waarschuwing was gedaan blikemde het flaplicht op Sinterklaasavond weder aan den ingang van onze haven.

Een Surprise, en eene die algemeen in den smaak zal vallen! Als er nu maar voldoende voorraad brandstof verkregen is om het havenlicht brandend te houden.

De muggenplaag.

De Maïs staat op Aruba en Bonaire buitengewoon mooi. Op Aruba echter heeft men zeer veel over last van muggen, die een derde van den oogst vernielden. Men schrijft deze plaag toe aan de vroegrijpe *Feterita*.

O. G.

De nieuwe brigade van Openbaren Gezondheidsdienst is druk doende plassen en poelen met olie en teer te bestrijken, om de lastige en gevaarlijke muggenplaag in de stad te bestrijden. Als de Burgers nu ook maar zoo verstandig zijn om hun tonnen en kruiken, ja ook de regenbakken, niet open en bloot te laten. Met een beetje gaas kan men alles gemakkelijk afsluiten en de voorttelling der muggen wordt er door belemmerd.

Pokken-Inenting.

De vacantie der kinderen wordt door de Heeren Doktoren benut om de schoolkinderen in te enten. De Ouders bieden daarbij, gelukkig, alle medewerking.

Scheepsbouw.

Wat is Curaçao toch veranderd! Er is zooveel werk, dat er bijna handen te kort komen.

De *Curaçaosche Handel Maatschappij* is begonnen met den aanbouw van twee groote lichters om den kolenaanvoer naar de schepen te vergemakkelijken. En aanstaande jaar zal deze Maatschappij vier schepen gaan bouwen.

Hoedenschool.

a. s. Dinsdagmorgen ten half 10 uur zal er in de Hoedenschool op Pietermaai een publiek examen plaats hebben van enkele leerlingen, ter verkrijging van hun diploma als hoedenvlechtster. Tegelijkertijd zal er een kleine tentoonstelling zijn van enkele werkstukken der leerlingen.

Naar wij vernemen, hebben belangstellenden hiertoe vrijen toegang en zal hun bezoek zeer op prijs worden gesteld.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van het Gouvernement het Rapport van Dr. DEN HOUTER; van de Heeren JAMES EN HENRY JONES, alsmede van het Belgisch Consulaat No. 14 van *America Latina*.

Van den Heer FELIX VIDAL D. een paar proefflesschjes van het Portorikijnsche Mineraalwater *Las Mesas*.

Draadlooze.

Op 16 November heeft de Keizer van Japan aan President WILSON draadloos getelegrafeerd, en den radiografischen dienst tusschen Japan en de V. St. daardoor geopend.

Met 1 Januari 1917 wordt het Station voor de Draadlooze op Guadeloupe geopend.

Overdag kan een afstand van 435 mijl bereikt worden en des nachts 782 mijl.

Dat wordt iets van belang voor onze Bovenwinden.

Curaçaosche Handel-Mij.

Naar het „A. H." verneemt zal ook de Curaçaosche Handel Mij in de binnenkort te houden buitengewone algemeene vergadering statutenwijzigingen voorstellen die ten doel hebben de mogelijkheid uit te sluiten, dat de vennootschap onder buitenlandschen invloed geraakt. Bij de nieuwe statuten wordt bepaald dat de raad van commissarissen bij een vacature in het bestuur een bindende voordracht opmaakt van 2 personen, waaruit de algemeene vergadering een keuze kan doen. De directie en commissarissen moeten uitsluitend Nederlanders zijn.

Verder wordt een bepaling ingelascht, dat de bedragen, welke op de verschillende activa worden afgeschreven, door de commissarissen in overleg met de directie worden bepaald, zonder dat daarin de algemeene vergadering eenige verandering kan brengen.

Officieele berichten.

Aan den veldwachter op Aruba J. R. Salome is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof naar Curaçao verleend.

Aan den stuurman van de loodsmotorboot alhier, Jozef Bernabela is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den hulpseiner bij den post voor D. T. alhier C. L. Juliao is veertien dagen verlof verleend.

Aan den brievenbesteller alhier J. B. Sasso is tot verder herstel van gezondheid twee maanden verlofsverlenging verleend.

De heer Joseph Obispo Frederik is tijdelijk benoemd tot eersten bediende aan het laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst alhier.

Aan mej. Emma van Eps onderwijzeres 4de klasse aan de Emmaschool alhier, is tot herstel van gezondheid drie weken verlof verleend.

Mej. A. A. Ecker, in het bezit eener akte als onderwijzeres 3de klasse, is tijdelijk werkzaam gesteld aan de Emmaschool alhier.

Aan den hulpseiner bij den post voor D. T. alhier P. A. Simon is veertien dagen verlof verleend.

Aan Mej A. J. Dussel onderwijzeres 3de klasse aan de Wilhelminaschool alhier is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Clementina Boelbaal, Henriette Cudjoe, Maurice L Curiel, Carmen Victoria Curiel, Cristoff Kouri Gaetar, G. M. van van Goldcien, Enriqueta Felida, Zenovia Kirindongo, B. A. Kirkham, Mrs. P. Lopez, Leonor Rodriguez, L. E. Smith, Rudesinde Soto, Manuel Urutia.

Drukwerken: Zonder adres: 1 ex. Pharmaceutisch Weekblad No. 44; 1 ex. New York Herald, 1 ex. The Evening World 1 ex. La Mode Illustrée; M. Alexander. Marguerite van Eps, P. J. Marlen, Johanna K. van Thijs.

Aangeteekende stukken: Bertha Cardozo, Martin van den Eisen, Prisca Hart, Juliana Hoijer, Philippe Nicolas, Hector pinedo, Erminio Usuelli.

Buitenland.

Wie, afgaande op de nu en dan in de kranten opduikende vredeszinspelingen, zich aan de illusie mocht overgeven, dat Europa spoedig weer den idyllischen toestand zal kennen, dat het niet meer zal trillen van den donder der kanonnen, bij geeft blijk, de stemming der voornaamste Entente-volkeren, welke in den oorlog betrokken zijn, al heel slecht te kennen.

Welke die stemming in Frankrijk is, heeft men nog pas kunnen ervaren uit de officieële dankzegging van Briand. En wie in Engeland veel verkeert met Parlementsleden, kooplieden, militairen en zijn oor laat luisteren aan officieuze en officieële deuren, geeft de hoop der pacifisten op, dat eerlang de vredeszegel het omgewoelde wereldeel, dat de Europeanen bewonen, zal binnenzweven.

En wat Rusland betreft, de meest vertrouwbare berichten, welke uit het Oosten naar hier overwaaien, wijzen erop, dat het er verre van is .... Berlijn op te geven, terwijl het bezig is, dien van Konstantinopel in te slaan. Het is er openbaar geheim, dat de uitbreiding van oorlogstoerustingen in Rusland drukker en de militaire verbintenissen inniger zijn dan ooit. Niet enkel met Japan zijn nieuwe overeenkomsten getroffen voor de levering van kanonnen en munitie in grooter menigte, dan tot dusver werden gezonden, maar ook de Amerikaansche nijverheid kan zich thans, nu de overige landen der Entente zichzelve kunnen helpen, voor het grootste gedeelte richten naar de voorziening in Russische behoeften Engeland zelf neemt daaraan trouwens een werkzaam aandeel door het dirigeeren van scharen techinici naar St. Petersburg en het oprichten van Russische oorlogsfabrieken onder Engelsche leiding. Ook op dit punt is de eenheid in de samenwerking der Entente langzamerhand voorbeeldig geworden. En alles wordt op gezet, om in het a. s. voorjaar Oostenrijk en Duitschland in één machtige oorlogstoerusting aan te vallen, dat binnen enkele maanden de strijd beslist zal zijn.

In dit verband mag bijzonder merkwaardig heeten een uitlating van den hertog van Morny in het hier populaire, maar buiten Engeland weinig bekende periodiek „John Bull", een echte flapuit omtrent zekere dingen, waar de manchettenpers zich niet, of geheimzinnig, over pleegt uit te laten.

De hertog van Morny keerde onlangs terug uit Rusland, waar hij een jaar lang verbleef en in de gelegenheid was de hervormingen in het Russische leger gade te slaan, die het offensief van Broessilow mogelijk maakten.

Ik kom met een boodschap tot Engeland en Frankrijk — schrijft hij. Het is een oproep, die uit een en het zelfde hart voortkomt: namelijk uit het hart van een volk, een oproep, die zoowel de Tsaar, als de minste zijner onderdanen tot u richt. Aan de munitie-fabrikanten van Engeland en Frankrijk is het volgend verzoek gezonden: „Stuur ons meer kanonnen, meer geweren en meer munitie. Wacht daar geen oogenblik mede. Stuur desnoods, nog meer mannen uit de loopgraven naar de munitiefabrieken. Wij hebben millioenen soldaten, die met ongeduld wachten op het oogenblik, dat zij tegen de Germanen kunnen oprukken. Wij beloven u, den gemeenschappelijken vijand te verpletteren, als gij ons het gevraagde zendt!"

De Russen zelf beginnen zich eerst thans rekenschap te geven van de onuitputtelijkheid hunner bronnen en het aantal soldaten, dat zij kunnen oproepen. Men was onlangs besloten, de mannen tusschen de 35 en 40 jaar, die nog geen dienst hadden gedaan, op te roepen. Men meende dat hun aantal 600,000 zou bedragen, maar in werkelijkheid waren het er 3,500,000. Dan zijn er in Rusland nog ongeveer 6,000000 menschen van den dienst vrijgesteld, omdat zij eenige zoon of onderhouder van het huisgezin zijn. Van gebrek aan reserves kan dus geen sprake zijn.

Het groote Russische offensief van dit jaar bleef dan ook nog maar in zijn eerste stadium. Het begon met 4,200,000 gewapende en goed uitgeruste mannen. Ongeveer 14,000,000 niet opgeroepenen wachten hun beurt nog af, daar zij niet allen tegelijk kunnen gebruikt worden. De groote afstand der wegen en spoorwegen, de voedingskwestie der troepen zijn belangrijke bezwaren. Maar laten wij niet vergeten: 14,000,000 krachtige Russische boeren wachten op de Fransche en Engelsche munitiefabrikanten.

Herinner u den toestand, waarin Rusland in 1914 verkeerde .... In 1914, bij het uitbreken van den oorlog, bezat dat volk, dat 20,000,000 man in den strijd kon werpen, slechts 3,000,000 geweren en geen enkele munitiereserve. Kanonnen waren er ook niet in overvloed. Denk eens aan de mitrailleuses, de vreeselijkste wapenen van den modernen oorlog. Duitschland had er bij het begin van den oorlog 42,000; Frankrijk 7,500 en het groote Rusland had er slechts 4000.

Vergelijk deze cijfers eens!

Tijdens den opmarsch der Duitschers in 1915 is de Russische soldaat dikwijls ten strijde getrokken met een munitievoorraad van vijf kogels en hij kreeg daarbij nog het bevel, niet te schieten vóórdat de vijand tot op een afstand van 200 M. was genaderd. Velen onder hen hadden in het geheel geen wapenen, dan met lood beslagen stokken en steenen. Maar als thans de millioenen, die nog op wapenen en munitie wachten, zijn uitgerust, begint voorgoed de tocht naar Berlijn.

Tot zoover graaf de Morny. Voor wie de Russische toestanden kent, klinken zijn uitlatingen niet zoo fabelachtig als zij oppervlakkig schijnen.

In geen geval is de vrede al dicht bij. Het wordt een hardnekkige maar lange weg naar .... Berlijn.

De Tijd.

Herstel van Polen.

Het manifest van Keizer Wilhelm van Duitschland en Keizer Franz Joseph van Oostenrijk werd den 6 Nov. aan de vertegenwoordigers van Polen in het koninklijk paleis van Warschau voorgelezen door Gouverneur Generaal von Beseler, waarin werd afgekondigd, dat Duitsch en Oostenrijksch Polen zijn vrijheid herkreeg als een zelfstandige Regeering.

Bij deze gelegenheid hadden zich duizenden voor het oud Poolsch gouvernements gebouw opgesteld, wat zij noemde de wedergeboorte van de Poolsche natie, die reeds langer dan een eeuw door andere naties werd geregeerd. De schooljeugd, de studenten der universiteiten en andere leerinrichtingen en corporaties, getooid met nationale vlaggen en banieren trokken in optochten door de straten en overal werden demonstraties en vreugdebetoogingen gehouden.

Een groote daad, van belangrijke historische beteekenis, is hiermede geschied.

Duitschland en Oostenrijk Hongarije gezamenlijk optredende hebben aan de wenschen der Poolsche natie gevolg gegeven, en het oude Polen weder hersteld en de onafhankelijkheid teruggegeven.

Afgevaardigden uit alle rangen en standen des volks waren naar Berlijn getogen om de wenschen der Polen kenbaar te maken.

Thans zijn de Polen weder vrij van de Russische overheersching en worden zij niet langer vertreden onder de hielen der Kozakkenlaarzen.

De vrijheid, een goede eeuw geleden op aanstoken van Rusland hun ontnomen, is hun hergeven.

De regeering van de Russische knoet nam een einde voor hen, en Polen heeft opnieuw gelegenheid om zich, als voorheen en meer dan vroeger, te ontwikkelen als eene vrije en beschaafde natie.

De juiste grenzen van het nieuwe Koninkrijk Polen, dat een erfelijke constitutioneele monarchie zal vormen, zullen later worden afgebakend.

Aan het nieuwe koninkrijk zal alle vrijheid voor eigen ontwikkeling zijner krachten worden gegeven, met nachtneming van zelf van de innige banden die de herleefde Staat aan de beide Duitsche mogendheden bindt.

(Het is niet alleen Rusland geweest dat de Polen voorheen knechtte en overheerschte, ook Pruisen en Oostenrijk hebben vroeger medegedaan aan de verdeeling van Polen, hoewel op het bekende Congres te

Weenen Rusland vooral de aanstoker en verdrukker is geweest).

Groote veranderingen gebeuren reeds op politiek gebied.

De gedaante van Staten en landen zal nog wel meer gewijzigd worden, eer dat rust en vrede weergekeerd zal zijn in het oude Europa.

Moge die vrede spoedig komen, en het oprechte gebed daartoe tot den Koning der Koningen niet ophouden.

Hij heerscht toch over de volken, en Hij heeft het hart der Vorsten en Grooten in Zijn hand.

Ook het onrecht den natiën en volkeren aangedaan wordt door Hem gewroken!

Niet menschen maken geschiedenis maar God de Heere, door menschen.

Het Poolsche volk, met een rijk verleden, heeft helden en dichters voortgebracht en was eens een roemrijke natie.

Eigen verdeeldheid en roofzucht der buren bracht het rijk ten onder

Ver. Staten en Mexico.

Chihuahua in Handen van Villa.

De Kommandant van de Carranza troepen te Juarez, Generaal Gonzales, deelde den Amerik. autoriteiten mede, dat hij de twee negers zou loslaten die, op Mexikaansch grondgebied zijnde, verleden Zaterdag hadden gevuurd op een Mexikaansche patrouille.

Villistas zijn bezig geweest 25 mijlen ten noorden van Chihuahua City. Geen wonder dat de Mexikaansche ambtenaren te Juarez in ongerustheid verkeeren omtrent het lot van een uit de laatste plaats naar het zuiden vertrokken trein met passagiers en een militair escorte.

Uit Atlantic City verneemt men dat het voorstel om de zittingen van de Vereenigde Mexikaansch–Amerikaansche Commissie binnen Washington te houden is verworpen. Men hoopt spoedig een overeenkomst te treffen voor een afdoende grensbewaking.

Uit El Paso kwam gisteren een telegram dat een troep van 200 Villista bandieten den spoortrein bij La Guna hebben overvallen, na eerst den spoorweg bij die plaats te hebben opgebroken.

Het militair escorte van den trein, uit 28 Carranza-soldaten bestaande, werd als beesten geslacht, de 400 passagiers werden van alles beroofd, en een Duitsch burger bewusteloos geslagen!

Santa Rosalia, een stad omtrent 80 mijlen ten zuiden van Chihuahua City, is in de handen der Villa bandieten gevallen, terwijl de hoofdmacht der Villistas in drie spoortreinen op weg waren naar Jiminez en Parral volgens rapport ontvangen te El Paso door Vertegenwoordigers van de Vereenigde Staten en van Mijnmaatschappijen.

Villa heeft beloofd Parral te zullen veroveren en Herrera met zijn eigen handen te zullen dooden.

De Mexikaansche Ambassadeur Arredondo is zich dezer dagen bij den Minister van Buitenlandsche zaken komen aanmelden, om de velerlei geruchten te weerspreken die omtrent hunne verhouding tot het Amerikaansche Gouvernement, in de laatste dagen de rondte deden.

Arredondo achtte het noodig dat het Amerikaansche publiek werd gewaarschuwd tegen de valsche berichten, die van de zijde der vijanden van het de facto-Gouvernement werden verspreid, en die niet anders ten doel hadden dan een gewapende tusschenkomst en een oorlog uit te lokken tusschen de Vereenigde Staten en Mexico.

Het gouvernement van Mexico is door Washington gewaarschuwd om te zien dat de neutraliteit van Mexico geen geweld wordt aangedaan door Duitsche duikbooten die hun strooptochten mogelijk zouden voortzetten tot Mexico's havens toe in verband met de stookolievoorziening der Britsche oorlogsschepen van de Mexicaansche olievelden.

Generaal Trevino van Chihuahua City heeft bericht, dat elke aanval van Villa, door hem zou worden gekeerd en de stad volstrekt niet door de bevolking verlaten was.

Door agenten van de Amerikaansche regeering en door beambten in dienst van Carranza zijn te El Paso berichten ontvangen van een gevecht tusschen de troepen van Generaal Villa en de soldaten van Carranza op een plaats tusschen Parral en Jiminez, Dorado genaamd.

De Generaals Murgia en Herrera hadden bevel over de Carranzistas en Generaal Obregon, de Mexicaansche minister van oorlog, had van uit Coahuila versterkingen gezonden.

Deze tijdingen zijn tot heden nog niet nader bevestigd.

De Duitsche Consulaire agent Edgar Koch, te Parral wordt geacht, of gedood of in gevangenschap te zijn bij Villa's troepen in Santa Rosalia. Hij werd overvallen toen hij voor $ 50,000 aan zilver had over te brengen voor een mijnmaatschappij.

Dr. Fisher van Santa Rosalia is door de bandieten doodgeschoten.

De vrees voor een aanval van de zijde van Villa op Chihuahua City blijft bestaan.

Alle vreemdelingen in de stad zijn gereed om zoo spoedig mogelijk naar de grenzen te vluchten, als er spoortreinen beschikbaar zullen zijn.

Bij Santa Rosalia wordt weder gevochten tusschen Carranza's troepen en Villistas, met de laatsten aan de overhand.

De gedelegeerden van de bekende Amerikaansch–Mexikaansche Commissie te Atlantic City stemmen toe, dat de tegenwoordige omstandigheden verre van rooskleurig zijn.

De Mexikaansche leden der Vereenigde Commissie zoeken het verbod op den wapeninvoer binnen Mexico door Amerika opgeheven te zien tegen Villa.

Te Grand Rapids, Mich., heeft een mijningenieur, met vele relatiën in Mexico, gezegd dat Villa niet eens in Mexico zich bevindt, en dat het alleen het grootkapitaal is, dat uit eigenbelang de zaken daar vertroebelt en in beroering houdt.

Verkiezing van Wilson.

De verkiezingsstrijd was hevig, en nog nooit zijn er zooveel stemmen uitgebracht aan beide partijen als nu. En hoewel de eerste ontvangen berichten deden vermoeden dat de republikeinsche candidaat, Mr. C. E. Hughes, hoewel met een kleine meerderheid, tot President der Vereenigde Staten zou gekozen worden, bleek al heel spoedig daarna aan de hand van later bekend geworden uitkomsten dat President Wilson in zijn hoog ambt zou gehandhaafd blijven.

Op de gronden, die herhaaldelijk zijn aangehaald, en vooral in deze critieke tijden, gelooven en hopen wij dat het aanblijven van President Wilson zal strekken tot bevordering van 's lands belangen. Het partijbelang dient in zulke gevallen te wijken voor het lands belang. Dat dit ook de meening is geweest van velen die niet tot de democratische partij behooren, bleek uit de gehouden stemming.

Wat echter ook de uitslag der presidents verkiezing mag zijn, zoo toont een vergelijking met de verkiezing van 1912 dat President Wilson door zijn daden de gunst en het vertrouwen van het Amerikaansche volk heeft gewonnen, daar het aantal voor hem uitgebrachte stemmen thans veel grooter is. Hij is dus in dien tijd heel wat sterker geworden.

Het totaal aantal stemmen dat President Wilson bekwam, was 8,683,713, tegen een totaal van 6,292670 stemmen in 1912, eene meerderheid dus over 1912 van 2,391,043 stemmen.

De vlieger Carlstrom, die per vliegmachine van Chicago naar New York brieven bezorgen zou, zonder onderweg te stoppen, heeft zijn tocht volbracht, maar niet zonder oponthoud. Hij heeft in Erie. Pa een afstand van 480 mijlen, moeten landen wegens een gebrek aan zijn machine, en kon daarna wegens de invallende duisternis de plaats der bestemming niet meer bereiken. Hij overnachtte te Hammontsport, N. Y. vanwaar hij den volgenden morgen, om 6.35 uren, opsteeg en op Gouverneurs Eiland. N. Y, te 8.52 a. m. aankwam, een afstand van 315 mijlen, afleggende met een spoed van 137 mijlen in het uur.

De Volksstem.

HAVEN-NIEUWS

VAN 2 DEC — 16 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrok	naar
Pr. Fr Hendrik	P Koningstein	30 Nov	New York	4 Dec	New York
Merida	A Johanson	1 Dec	Maracaibo	4 „	La Guaira
Zulia	S S Moris	2 „	New York	2 „	Maracaibo
Philadelphia	G W Goodman	6 „	New York	6 „	New York
Caracas	H Hichborn	6 „	New York	7 „	La Guayra
Zulia	S S-morris	7 „	Maracaibo	7 „	New York
Merida	A Johanson	6 „	La Guayra	7 „	Maracaibo
Nickerie	A R Nuboer	10 „	Amsterdam	11 „	New York
Caracas	H Hichborn	13 „	La Guaira	13 „	New York
Merida	A Johanson	13 „	Maracaibo	13 „	Maracaibo
Oranje Nassau	D Daasnoot	16 „	New York	17 „	New York
Maracaibo	P W Goodman	16 „	New York	16 „	Maracaibo
Antonio Lopez	Antich	16 „	Colón	16 Dec	Barcelona

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrok	naar
Themis H	3 Dec	Maracaibo	*Carlota H*	4 Dec	Maracaibo
20 de Julio H	3 „	Aruba	*Camia H*	4 „	Vela de Coro
Ariminta H	3 „	Pto Cabello	*Themis H*	5 „	Maracaibo
Providencia V	3 „	Vela de Coro	*Arimita H*	5 „	Pto Cabello
Rita Otilia V	3 „	Vela de Coro	*Providencia V*	5 „	Vela de Coro
Ma Leoncita H	4 „	Aruba	*Refugio H*	5 „	Aruba
Gacela H	4 „	Maracaibo	*Maria Leoncita*	6 „	Aruba
Brion V	4 „	Maracaibo	*Meteor H*	6 „	Maracaibo
Refugio H	4 „	Aruba	*Rita Otilia*	7 „	Vela de Coro
Sirena H	6 „	Maracaibo	*20 de Julio H*	7 „	Aruba
Refugio H	8 „	Aruba	*Clara C*	9 „	Riohacha
Bella V	8 „	Bonaire	*Refugio H*	9 „	Aruba